

Årsrapport 2005

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

ÅRSRAPPORT 2005

REKTORS INNLEDNING	2
I. STYRETS ÅRSBERETNING	3
1. Året 2005 i korte trekk	3
2. Styrets arbeid	4
3. Strategier og risikovurderinger	4
4. Hovedtrekk og hovedtall for omsetning, studenter og ansatte	6
5. Opplysninger om helse-, miljø og sikkerhet	6
6. Opplysninger om forhold til det ytre miljø	7
7. Likestilling	7
8. Resultater og gjennomføring av den bevilgningsfinansierte virksomheten	8
9. Redegjørelse for resultater og gjennomføring av den eksternt finansierte virksomheten	10
10. Samarbeid med samfunn og næringsliv – entreprenørskap	10
11. Forholdet mellom resultater og ressursinnsats	11
12. Vurderinger av institusjonens økonomiske stilling og fremtidsutsikter	12
13. Resultatdisponering	13
14. Styringsorganer og administrasjon	13
II. ÅRSREGNSKAP	16
III. REVISORS BERETNING	24

REKTORS INNLEDNING

Årsberetning for 2005 består av:

- styrets årsberetning
- revidert årsregnskap
- revisjon

AHOs styre har lagt opp til en kortfattet årsberetning for 2005 og legger til grunn at Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonens behov for detaljert rapportering er tilfredsstilt i Budsjettdokument 2005 – 2007. AHO forstår det også slik at det er de sammenfattende budsjettdokumentene som i framtida skal utvikles til å bli institusjonenes viktigste rapporteringsdokument til Kunnskapsdepartementet.

AHO gikk over til enhetlig ledelse fra sommeren 2005. Dette innebærer at årsberetningen omfatter to ulike styresammensetninger. Årsberetningen er også skrevet for en periode der nye strategier for institusjonen er under utarbeiding. Strategisk plan for AHO fram til 2005 var et svært verdifullt dokument for den omstillingen institusjonen har vært i gjennom. Strategisk plan 2006 – 2010 vil bli AHOs viktigste styringsdokument i årene som kommer. Denne ble vedtatt i AHOs styre 21.06.2006.

Karl Otto Ellefsen
Rektor AHO

I. STYRETS ÅRSBERETNING

1. Året 2005 i korte trekk

AHO har i 2005 arbeidet bevisst i forhold til hovedmålet om å opprettholde og styrke sin profil som en internasjonalt sett fremragende utdannings- og forskningsinstitusjon innenfor våre fagfelt.

Undervisning

AHO hadde også i 2005 meget god søkning og er en av institusjonene innenfor høyere utdanning i Norge som har flest søkere per studieplass.

AHO har i 2005 gjennomført sine studieprogrammer som planlagt og har hatt en tilfredsstillende gjennomstrømming. Studiepoengsproduksjonen har økt.

Skolen har startet opp tilbud om master i landskapsarkitektur og erfaringsbasert master i arkitekturvern.

Både innenfor undervisning og FoU er det arbeidet for å styrke nettverkssamarbeidet framfor alt internasjonalt.

FoU

AHO har lagt stor vekt på tiltak for å øke FoU-aktiviteten og eksternt finansiert virksomhet. Dette er nedfelt i AHOs forskningsstrategi som ble vedtatt av det nye styret i september 2005.

Forskerutdanningen er reorganisert. Tiltak er tatt for å øke gjennomstrømmingen. Dette har gitt gode resultater.

Organisasjon

AHO har innført enhetlig ledelse med ansatt rektor.

Skolen har i 2005 administrativt sett hatt fokus på organisasjonsutvikling. En hovedutfordring i administrativ sammenheng har vært kvalitetsheving av institusjonens økonomistyring.

Samfunnskontakt

Nedlegging av den kommersielle virksomheten innen Rapid Prototyping representerer et tilbakeskritt i forhold til samarbeid med samfunns- og næringsliv. Dette er søkt kompensert ved at AHOs arbeid innenfor innovasjon nå i stor grad skjer innenfor Akerselva Innovasjon.

2. Styrets arbeid

AHO er en av de få institusjoner i universitets- og høyskolesektoren som har benyttet seg av den nye lovens adgang til enhetlig ledelse på institusjonsnivå. Dette innebærer at rektor ikke lenger er medlem av styret og at departementet har oppnevnt ekstern styreleder. Etter styrets mening er erfaringene med dette gode. Rektors oppgave som daglig leder og ansvarlig for saksforberedelser og iverksetting av styrevedtak har skapt en klarere rollefordeling mellom daglig ledelse, administrasjon og styre.

Strategisk plan har i praksis vært AHOs viktigste overordnede styringsdokument i forrige styreperiode. Planen har fungert godt ved at den ved siden av å peke ut overordnede mål og strategier også definerer helt konkrete tiltak. Gjennom styreperioden har styrets strategiske rolle blitt mer klarlagt. Dette har vist seg gjennom en relativ reduksjon av det antall saker som fremmes for styret, og større grad av delegering av beslutninger til strategiske utvalg og til AHOs ledelse. Dette er en sunn utvikling, men forutsetter at rapporteringsrutiner til styrets utvikles videre. Det forutsetter også en sterk resultatorientering i styrets arbeid og vekt på evaluering.

De viktigste utfordringene for styrearbeidet framover er:

- Større fokus på strategiske og framtidsrettede diskusjoner om AHOs økonomi og langsiktige strategier.
- Sette ledelse og administrasjon bedre i stand til å tilrettelegge for effektivt styrearbeid gjennom økt kvalitet på saksforberedelser og administrative prosesser generelt.
- Større vekt på styrets behov for opplæring og informasjon.
- Større vekt på risiko for at mål ikke nås.

3. Strategier og risikovurderinger

AHO er – i forhold til de fleste andre institusjoner innenfor det norske UH-systemet – en liten og spesialisert institusjon. AHO er en vitenskapelig høyskole – et "specialized university" – som ikke satser på bredde, men på spiss og faglig fokus. AHOs målestokk er ikke det nasjonale fagmiljøet, men et internasjonalt fagmiljø. AHO kan bare forsvare sin stilling som selvstendig institusjon gjennom å dokumentere resultater av internasjonal høy kvalitet i sin forskning og utdanning.

Overordnede mål

- AHO skal styrke sin stilling som fremragende, internasjonalt orientert og spesialisert universitet
- AHO skal videreføre det beste i sin akademitradisjon og transformere denne inn i ny institusjonskultur der den akademiske kunnskapsbasen er tydeligere, FoU-orienteringen mer gjennomgripende og det flerfaglige perspektivet sterkere.
- AHO skal være en selvstendig institusjon i det norske universitetssystemet også i 2010

Utfordringer

- Fokus må dreies fra generell kvalitetsheving til dyrking av "excellence" innenfor prioriterte fagtema
- Det må gjennomføres klarere faglig prioriteringer
- Internasjonalisering må gis høyere prioritet for at AHO skal kunne opprettholde sin internasjonale profil
- Administrativ profesjonalitet må bli vektlagt i større grad
- AHO må ta en rekke tiltak for å styrke ressurstilgangen i årene som kommer

Strategier

AHO kan ikke være på et topp internasjonalt nivå innenfor alle de fagfelter som vi arbeider med. De faglige satsingene som gjøres må ses i forhold til de fagtradisjonene som vi er sterke innenfor, den konkurransemessige situasjonen innenfor det enkelte fagfeltet og de potensialene som eksisterer ved AHO og generelt i det norske miljøet.

For å nå målene om "excellence" er AHO avhengig av økning i forskningsaktiviteten. Spesielt er det viktig å øke det eksternt finansierte FoU-arbeidet, for å øke styrke fagmiljøet men også for å styrke aktiviteten og inntektsgrunlaget generelt.

AHO har meget høy studentsøkning. AHO ønsker en større kritisk masse av studenter for å kunne styrke sitt studietilbud som helhet. Institusjonen har rent rommessig kapasitet til dette.

AHO vil arbeide for å kunne bruke sine konkurransemessige fortrinn innen undervisning til å øke sitt opptak og derved styrke økonomien. AHO prioriterer kompensasjon i basisbevilgning for økning i opptak som er gjennomført. Dette er spesielt viktig i forhold til utvikling av ny master i landskapsarkitektur.

Arbeid i nettverk er den lille institusjonens strategi for å gi små og spisse fagmiljøer større ressurser, inspirasjon/kritikk og handlingsrom. Nettverksorienteringen må ved AHO både gjelde den faglige og den administrative delen av vår virksomhet.

AHO har innenfor administrative tjenester både et kapasitets- og kvalitetsproblem. Ytterligere profesjonalisering er en forutsetning for at de målene som settes opp i den strategiske planen skal nås.

Mulighetene for å styrke funksjonsdyktigheten er knyttet til:

- Øking av effektiviteten i administrative tjenester ved AHO gjennom opplæring og omorganisering.
- Mer effektiv bruk av faglig/administrative stillinger.
- Administrativt samarbeid med andre institusjoner i vår sektor, utvikling av fellestjenester.
- Kapasitetsøkning gjennom nye stillinger.

Risikovurderinger

Styret mener risikovurderinger ved AHO skal ta inn over seg:

- Sektorens finansieringsmodell
- Internasjonal konkurransedyktighet
- Resultater av ressursinnsatsen innen FoU
- Konkurranssevne i ekstern virksomhet

Finansieringsmodellen har AHO innenfor driften ingen innflytelse på. De tre andre kan påvirkes ved en aktiv holdning fra AHO for å motvirke evt. negative virkninger.

Innenfor driften av AHO er de store risikofaktorene knyttet til:

- Økonomistyring og økonomiadministrasjon.
- En del sentrale forvaltningsoppgaver som grenser mot det juridisk

4. Hovedtrekk og hovedtall for omsetning, studenter og ansatte

AHO hadde i 2005 en samlet omsetning på 91,0 mill kr. Dette er nøyaktig lik omsetningen i 2004. Inntekten fra oppdragsvirksomhet ble redusert fra 4,3 mill i 2004 til 1,6 mill kr i 2005. I hovedsak skyldes reduksjonen nedlegging av kommersiell virksomhet knyttet til Rapid Prototyping (Berkano AS). Også inntektene fra Norges forskningsråd ble redusert fra 2004 til 2005, fra kr 838 000 til kr 221 000. Dette henger sammen med avslutning av stort NFR-prosjekt.

Antall registrerte studenter i 2005 var 416,5 som er en økning på 15 i forhold til året før. Studiepoengproduksjonen målt i 60-studiepoengsenheter var i 2005 var 361,6, som er en økning på 15,9 i forhold til 2004. Antall primærsøkere er fortsatt meget høgt og var i 2005 på 2199.

AHO hadde i 2005 i alt 15 doktorgradsstipendiater og 21 registrerte doktorgradsstudenter med andre finansieringskilder. Det ble tildelt fire doktorgrader i 2005.

Samlet sysselsetting i 2005 var 91 årsverk. Av dette var 20 i administrative stillinger og 1,2 ble eksternt finansiert.

5. Opplysninger om helse-, miljø og sikkerhet

HMS-situasjonen er generelt sett tilfredsstillende. Sykefraværet er på under 3 prosent.

AHO ble IA-bedrift fra 1. august 2005, og de ordninger som følger av dette er iverksatt. Det er utviklet et kvalitetssystem der rutiner knyttet til HMS inngår. En mener å ha iverksatt tilstrekkelige tiltak og rutiner som sikrer at faren for arbeidsulykker er liten. Vi har en løpende dialog med Statsbygg når det gjelder de fysiske forholdene i bygget.

Misnøye med arbeidsforholdene i AHOs administrasjon og tendenser til økt sykefravær førte i 2005 til oppstart av et prosjekt for bedring av det psykososiale arbeidsmiljøet i administrasjonen. Ekstern konsulent er leid inn til å lede prosessen. Prosjektet er ikke avsluttet, men det er allerede registrert gode resultater.

Skolen har i dag for liten tilgang på kontor- og møtelokaler. Arbeid med å rehabilitere 1200 m² i 3. etasje vest ble igangsatt i 2005 og vil være ferdig sommeren 2006.

AHO har i løpet av 2004 og 2005 lagt betydelig vekt på utvikling av intern organisasjons- og ledelsesstruktur. Med iverksetting av enhetlig ledelsesstruktur er betydelige deler kommet på plass. En venter at dette vil ha positiv innvirkning på det psykososiale arbeidsmiljøet.

AHO har generelt et meget godt læringsmiljø med tett kontakt mellom student og lærer, døgnåpne lokaler, tegnesaler med god plass, godt utstyrte verksteder, godt bibliotek, egen studentpub m.v. AHO samarbeider med SiO når det gjelder studentvelferd. Læringsmiljø-kvaliteten sikres gjennom studiekvalitetssystemet. Studentenes og lærernes årlige skriftlige evaluering av læringsmiljøet er viktige for kvalitetssikringen. Evalueringen av læringsmiljøet er i hovedsak positiv. Det er utviklet rutiner for oppfølging av evalueringsresultatene.

AHO har utarbeidet en beredskapsplan med beskrivelse av ansvar, oppgaver, fullmakter og varslingslister ved ulykker.

6. Opplysninger om forhold til det ytre miljø

Miljøledelse er ikke innført som en integrert del av organisasjonens styringssystem. Det er imidlertid igangsatt arbeid med sikte på systematisk å integrere miljøledelse i styringssystemet. Fullføring av planarbeidet og iverksetting vil bli gjort i 2006. AHO har som en liten og relativt oversiktlig organisasjon mindre å vinne miljømessig på dette enn større organisasjoner.

7. Likestilling

Et likestillingsutvalg med ny sammensetning ble etablert i september 2005. Utvalget startet med å utarbeide et nytt mandat, som ble godkjent av styret i desember. Utvalget er nå i gang med å lage en ny handlingsplan for likestilling ved AHO.

Den viktigste strategien i likestillingsarbeidet er å øke andelen av kvinner i førstestillinger.

Dette skjer ved hjelp av:

- Direkte vervetiltak i et internasjonalt arbeidsmarked
- Tiltak for faglig videreutvikling av kvinnelige medarbeidere som har potensial til førstestilling
- Prioritering av kvinnelige stillinger til postdoc.

8. Resultater og gjennomføring av den bevilgningsfinansierte virksomheten

Masterprogrammene

Kapasitet og gjennomføring i utdanningen

	2005	Endring fra 2004
Studiepoeng	361,7	15,9
Søkertall	2199	- 179
Opptakstall 1.år	66	- 7
Registrerte studenter	416,5*	15
Kandidattall	62	27

*) gjennomsnitt for hele 2005

Økningen i avlagte studiepoeng ligger i hovedsak i kandidattallet. Omlegging av diplomene ga et lavt kandidattall i 2004. Etterslepet etter dette, ble som forutsatt, tatt igjen i 2005.

Høsten 2005 startet AHO masterstudium i landskapsarkitektur. Til dette studiet ble det tatt opp 8 studenter med avlagt bachelorgrad eller tilsvarende fra annen institusjon. Studiet har utgangspunkt i institusjonens egne faglige behov og den kompetansen AHO har utviklet gjennom lengre tid innenfor fagfeltet urbanisme. Studiet vil fokusere på urban landskapsarkitektur, og bygges opp som en blanding av nye og allerede etablerte undervisningstilbud. Det vil også være mulig for arkitektstudenter å ta enkeltstående studiekurs i landskapsarkitektur. Bemanningen i studiet er eksisterende lærerkrefter i instituttet, dels lærerkrefter som er rekruttert spesielt for dette. Studiet har en egen referansegruppe med bl.a. deltagelse fra Norske landskapsarkitekters forening (NLA).

AHO er i en relativt unik posisjon ved at den internasjonale søkningen er større enn våre egne studenters ønske om utveksling. AHO har som intensjon å øke egen studentutveksling, men vil samtidig peke på at våre studenters trofasthet i forhold til egen institusjon nok har sammenheng med de ressursene vi legger i vår undervisning og den kvaliteten denne undervisningen har.

AHOs kvalitetssystem ble godkjent av NOKUT i 2004. Kvalitetssystemet har gitt studenter og alle grupper ansatte informasjon om regelverk og rutiner på en mer tilgjengelig måte. Systemet har bidratt til en større grad av bevissthet rundt regelverk og håndtering/saksbehandling for alle grupper tilhørende AHO.

AHO har valgt ikke å gjennomføre vesentlige endringer i *sensorordningen* etter den nye universitetsloven, men fortsetter en utstrakt bruk av eksterne sensorer. Dette innebærer min. to sensorer på all sensurering.

Sensorenes evaluering av undervisningen og uttalelse om nivå er et svært viktig verktøy for AHO. En har på bakgrunn av de omfattende ordningene med eksterne sensorer som brukes, ikke funnet det nødvendig å gjennomføre en ekstern evaluering av sensorordningen i 2005.

Forsknings- og utviklingsaktivitet

Antall vitenskapelige publiseringer har gått ned fra 2004. Dette skyldes tilfeldigheter som lett oppstår innenfor en liten rapporteringsenhet, og en venter en økning i 2006. I prosjektdatabasen Forskpro er det for 2005 i alt registrert 60 prosjekter (pågående eller avsluttet i 2005).

Prosjektene fordelt på kategorier

Grunnforskning	PhD-prosjekter	Anvendt forskning	Faglig utviklingsarbeid	Pedagogisk utviklingsarbeid	Kunstnerisk utviklingsarbeid
10	18	14	5	10	3

AHOs budsjettmodell sikrer tildeling av driftsmidler og undervisningsstillinger avhengig av studentenes undervisningsvalg, og på denne måten blir departementets resultatbaserte finansiering reflektert i den interne budsjettfordelingen til undervisning.

AHO har ikke utviklet resultatbasert fordeling av midler til FoU. Dette er en oppgave som blir prioritert i 2006 og det foreligger midlertidige ordninger for tildeling av FoU som gjelder for dette året.

En har i 2005 lagt økt vekt på kompetanseutvikling knyttet til FoU:

- Det ble iverksatt tiltak for kompetanseoppbygging, støtte til søknadsskriving og drift av forskningsprosjekter
- Avsatt kr 500 000 til strategisk satsing som ble tildelt etter konkurranse mellom søknader fra ulike institutter
- Tildelt 3 årsverk forskningstermin
- Reglementet for forskningstermin er revidert, og det er lagt økt vekt på AHOs FoU-behov, kvalitet, personlig kompetanseoppbygging og redusert vekt på ansiennitet

Doktorgradsutdanning

Totalt antall doktorgradsstudenter i 2005 var 36. Av disse var 14 stipendiater finansiert over grunnbudsjettet og 1 stipendiat finansiert av NFR.

AHO tildelte fire doktorgrader i 2005. Dette innebærer at gjennomstrømningen er tilfredsstillende i forhold til måltallet på 4-5 doktorgrader per år. For tiden er en rekke doktorander i avslutningsfasen, og det forventes betydelig større antall avlagte doktorgrader i 2006.

AHO arbeider for å bedre gjennomstrømningen i doktorgradsutdanningen. Det ble oppnevnt et programstyre for forskerutdanningen som startet sitt arbeid i februar 2005. Programstyret har siden den gang arbeidet med utviklingen av en ny studieplan, som vil bli implementert ved neste opptak i september 2006.

AHO har opptak av nye doktorgradsstudenter annet hvert år, nye stipendiater tas opp hvert fjerde år. Det var opptak i 2004, og det ble derfor ikke tatt opp noen nye doktorander i 2005.

9. Redegjørelse for resultater og gjennomføring av den eksternt finansierte virksomheten

Videreutdanning

Det ble høsten 2005 startet opp en eksternt finansiert erfaringsbasert mastergrad i arkitekturvern og 12 studenter ble tatt opp. Utvikling av masteren har skjedd i samarbeid med institusjoner med både kompetanse innen feltet og behov for utdanning av egne medarbeidere. Nytt opptak i erfaringsbasert master i urbanisme ble også gjennomført høsten 2005.

Det er ikke gjennomført opptak innenfor AHOs erfaringsbaserte mastere innen designfeltet. Disse revurderes med sikte på faglig spissing og bedre markedsorientering.

Eksternt finansierte forskningsprosjekter

- Et større NFR-finansierte prosjekt ble avsluttet i 2005 ("Immigetri" finansierte av Byforskningsprogrammet")
- Et nytt større prosjekt innenfor interaksjonsdesign ("Touch") startet opp i januar 2006.
- AHO har i 2005 deltatt med prosjektet Rapid Prototyping teknologi under Næringsrettet Høgskolesatsing (NHS –programmet) i NFR

Generelt sett er den NFR finansierte andelen av forskningen ved AHO for lav. AHO deltar også i altfor liten grad i eksternt finansierte internasjonale forskningsprosjekter. Strategiske forskningsmidler er systematisk brukt for å utvikle søknader og antallet innsendte søknader om FoU-midler økte drastisk i 2006.

Et behov som gjennom 2005 har vist seg å være mer omfattende enn antatt er behovet for faginterne vurderinger av våre søknader. NFR og andre offentlige finansieringskilder bruker eksperter med ringe kunnskap om våre fags egenart, problemoppfatninger og forskningstradisjon. Dette fører til en tendens til at søknader innen våre disipliner ikke blir vurdert med tilstrekkelig profesjonalitet.

Kommersialisering

Rapid Prototyping har vært en relativt betydelig eksternt finansierte virksomhet ved AHO. Denne virksomheten ble i 2004 overført til selskapet Berkano As. Dette selskapet ble nedlagt i 2005 og aktiviteten videreføres som prosjekt under AHO uten kommersiell satsing.

10. Samarbeid med samfunn og næringsliv – entreprenørskap

AHO har som "specialized university" – sammensatt av profesjonsutdanninger - et bredt samarbeid med profesjonene i forbindelse med utdanningene. AHO har også en god tradisjon innenfor formidling både til profesjonene og til allmennheten. AHOs utfordring er et mer utstrakt FoU-samarbeid med samfunns- og næringsliv.

Innen arkitektur og urbanisme er det i løpet av 2005 inngått samarbeidsavtaler med en rekke forskningsaktører i næringslivet. "Arkitektur og designfabrikken" er et samarbeid med bygningsindustri på det indre Østlandet som innebærer studieopphold og "trainee-

ordninger" i bedrifter. Skolen deltar også i nettverket TAB – Tverrfaglig arena for byutvikling.

Innenfor arkitekturvern har samarbeid med ulike kulturverninstitusjoner ledet til etablering av et nytt erfaringsbasert mastertilbud.

AHOs masterutdanning innenfor industridesign og interaksjonsdesign er svært innovativt orientert og tiltak er iverksatt for å styrke dette aspektet ved utdanningen. AHOs deltagelse i Gründerskolen som drives av UiO er en del av dette arbeidet. Mange industridesignere og arkitekter starter etter studiet egen virksomhet, og dette fellestilbudet i sektoren synes å fungere godt for våre studenter.

Innovasjonsaspektet er helt overordnet i FoU-arbeidet innenfor designfagene ved AHO. Arkitektur og industridesign er i seg selv nyskapende, og bidrar til nyutvikling i norsk næringsliv, henholdsvis i byggebransje og i vareproduserende industri. AHOs satsing på Rapid Prototyping og Rapid Tooling de siste årene har vært en bevisst satsing for å videreutvikle kunnskapsfelter som styrker entreprenørdelen/nyskapsingsdelen innen industridesign.

AHO deltar i et samarbeid for utvikling av Virtual Reality-teknologi og Augmented Reality. Teknologien er primært utviklet for nukleær sikkerhet som gjennom dette samarbeidet forsøkes anvendt innen fysisk planlegging og byggeprosjekter. Det arbeides med finansiering gjennom Norges forskningsråd og dessuten undersøker en mulighetene for kommersialisering.

Foreningen Akerselva Innovasjon ble stiftet 1.6.2004 og er et samarbeid mellom AHO og Kunsthøgskolen i Oslo, Universitetet i Oslo, Oslo Teknopol (Oslo kommune, Akershus fylkeskommune), Norsk Form, Norsk Designråd og SINTEF. Foreningens hovedformål er å styrke innovasjon og kunnskapsoverføring med utgangspunkt i medlemmenes fagmiljøer. Det arbeides aktivt for å styrke flerfaglig forskning, utdanning og utvikling av kunst, design, arkitektur og digital kommunikasjon.

Et av prosjektene som er utviklet er inkubatoren IKADA. Denne er nå etablert som egen forening og i egne lokaler. IKADA retter seg særlig mot unge kunstnere, designere og arkitekter som har en god forretningsidé de vil realisere.

11. Forholdet mellom resultater og ressursinnsats

Styret vurderer resultatene innenfor undervisning som utmerkede. For eksempel viser AHOs studenters meritter i internasjonale og nasjonale arkitektur- og designkonkurranser den høye resultat kvaliteten.

Styret legger til grunn at resultatene knyttet til masterprogrammene er meget tilfredsstillende. En vil imidlertid legge til at resultater i forhold til ressursinnsats på dette feltet kan forbedres betydelig dersom departementet åpner for å øke opptak og dermed studiepoengsproduksjon. Dette vil gi bedre utnyttelse av skolens fagkompetanse og infrastruktur og gjøre det mulig å tilby studieplass til en større del av den betydelige søkermassen som i dag blir avvist.

Resultatene av ressursinnsatsen i FoU var imidlertid ikke tilfredsstillende i 2005. Etter mener imidlertid at det blir gjort et meget godt arbeid knyttet til formidlingsvirksomhet, og samarbeidet med samfunns- og næringsliv i 2005 som innebærer betydelig potensial for resultater i tiden framover.

Det er iverksatt en rekke tiltak som vil gi effekt framover. En forventer særlig resultater knyttet til FoU, eksternt finansiert virksomhet og økt gjennomstrømming i doktorgradsutdanningen.

Antall avlagte doktorgrader er også i ferd med å komme opp på et tilfredsstillende nivå.

Samlet sett mener styret at AHO kan vise til meget gode resultater i forhold til ressursinnsats i 2005.

12. Vurderinger av institusjonens økonomiske stilling og fremtidsutsikter

AHO hadde også i 2005 meget god søkning og er en av institusjonene innenfor høyere utdanning i Norge som har flest søkere per studieplass. En har gjennomført studieprogrammene som planlagt og har hatt en tilfredsstillende gjennomstrømming. Studiepoengsproduksjonen har økt.

AHOs hovedutfordring er målet om høy internasjonal kvalitet både innenfor utdanning og FoU. I utdanningen har dette ført til en grundig gjennomgang både av grunnundervisning og masterundervisning. Skolen har startet opp tilbud om master i landskapsarkitektur og erfaringsbasert master i arkitekturvern.

Samtidig er det lagt stor vekt på tiltak for å øke FoU-aktiviteten og eksternt finansiert virksomhet. Dette er nedfelt i AHOs forskningsstrategi som ble vedtatt av det nye styret i september 2005.

Skolen har i 2005 administrativt sett hatt fokus på organisasjonsutvikling. En hovedutfordring i administrativ sammenheng har vært kvalitetsheving av institusjonens økonomistyring. Revisjon av rutiner for økonomiforvaltning har hatt høyeste prioritet.

Nedlegging av den kommersielle virksomheten innen Rapid Prototyping representerer et tilbakeskritt i forhold til samarbeid med samfunns- og næringsliv. Dette er søkt kompensert ved at AHOs arbeid innenfor innovasjon nå i stor grad skjer innenfor Akerselva Innovasjon. RP/RT kompetansen videreføres i forskningsprosjekter der både NFR og næringslivet deltar. AHO har et tilfredsstillende lærings- og arbeidsmiljø og lavt sykefravær.

Driftsutgiftene i 2005 var i samsvar med budsjett. AHO fikk likevel et underskudd som følge av tap på fordringer og ekstraordinære avskrivninger av prosjektaktiva.

AHO har i lang tid prioritert økning av antall studenter som tas opp til masterstudiene ved skolen. Dette førte til at opptaket til industridesignstudiet ble øket fra 12 til 24 plasser fra og med år 2000. Fra år 2003 og framover har AHO sett økning av antall arkitektstudenter fra 35 til 50 plasser (økning med 15 plasser) som vår viktigste satsing utenfor rammen. I budsjettet for 2006 ble det kun gitt kompensasjon for det nedtrekk i antall studieplasser som skjedde på budsjettet for 2005.

13. Resultatdisponering

Driftsresultatet i 2005 var et tap på kr 1 812 000. Både den eksternt finansierte virksomheten og den bevilgningsfinansierte virksomheten er bokført med tap.

Den regnskapsmessige behandlingen av Berkano AS/RP-prosjektet har vært en viktig problemstilling i forhold til årsregnskapet i 2005. AHO har vært i dialog med Riksrevisjonen og departementet for å løse den regnskapsmessige behandlingen av Berkano AS/RP-prosjektet. Basert på de innspill AHO har mottatt har en valgt følgende prinsipper for den regnskapsmessige behandlingen:

- Nedskrivning av aksjene i Berkano AS med kr. 100.000 er belastet Resultat fra EFV og dekket av bunden egenkapital.
- Kostnader og tap på fordringer knyttet til satsingen i Berkano AS er belastet Resultat fra EFV med kr 967.000. Underskuddet er delvis dekket av AHO's egenkapital fra 2004 med kr 199.000 og resterende del av underskuddet fremføres som udekket tap med kr 768.000. Det udekkede underskuddet på kr. 768.000 må dekkes av fremtidig overskudd innenfor EFV.
- Resterende kostnader knyttet til RP-prosjektet er dekket av BFV. Av de totale kostnadene knyttet til RP-prosjektet på kr 4,4 mill. er kr 1,5 mill dekket over BFV i 2004 og kr 2,9 mill er dekket over BFV i 2005.

Kostnadsføring av RP-prosjektet har medført at AHO har et udekket underskudd innenfor BFV på kr 786.000 pr. 31.12.2005. Det udekkede underskuddet må dekkes av fremtidige innsparinger innenfor BFV.

14. Styringsorganer og administrasjon

Organisasjonsplan

AHO gjennomførte i 2005 omlegging til enhetlig ledelse på institusjonsnivå. Rektorstillingen ble utlyst og besatt for en åremålsperiode på 4 år. Ekstern styreleder er oppnevnt av departementet. Stillingen som administrerende direktør er etter dette omgjort til direktør med ansvar for ledelse av administrasjonen. Direktøren rapporterer til rektor.

I løpet av 2004 ble den faglige virksomheten omorganisert ved at det ble etablert 5 institutter med åremålsansatte instituttledere som faglige ledere uten styre eller råd. Samtidig ble forskerutdanningen og verkstedene integrert i instituttene. AHO har en matriseorganisasjon der 4 strategiske utvalg (forskningsutvalg, undervisningsutvalg, opptaks- og godkjenningsutvalg og programstyret for forskerutdanningen) supplerer linjeorganisasjonen.

Alle faglige medarbeidere er knyttet til et institutt med personalansvar. Forskningsutvalget har ansvar for kvalitetssikring av forskningsprogrammer og forskningsprosjekter. Programansvar for forskerutdanningen er delegert til et eget programstyre for forskerutdanningen under forskningsutvalget. Programansvar for undervisningen er delegert til undervisningsutvalget. Opptaks- og godkjenningsutvalget har ansvar for godkjenning av utenlandsk utdanning og opptak til studier ved AHO.

Administrasjonen er delt i 4 avdelinger med avdelingsledere. Det er foreløpig ikke gjennomført vesentlige organisasjonsmessige endringer i administrasjonen. Det er foretatt en gjennomgang av oppgavefordeling og organisering, og justeringer av bemanning og oppgavefordeling vil bli vurdert i 2006. Erfaringene med den valgte strukturen for intern styring og ledelse er så langt gode.

Ledelse

AHO har hatt følgende ledelse i 2005:

Rektor	Karl Otto Ellefsen, professor
Prorektor	Birger Sevaldson, førsteamanuensis/professor
Direktør	Einar Fagerås
Instituttleder Institutt for arkitektur	Christian Hermansen
Instituttleder Institutt for arkitektur- og designtechnologi	Bjørn Sandaker
Instituttleder Institutt for form, teori og historie	Mari Hvattum
Instituttleder Institutt for urbanisme	Peter Hemmersam
Instituttleder Institutt for industrideign	Petter Moshus
Administrasjonssjef	Anstein Haugen
Biblioteksjef	Sidsel Moum
Avdelingsleder studieadministrasjon	Berit Skjærvold
IKT-direktør	Ole Lycke

Styrets sammensetning

Fram til 01.08.2005:

Rektor Karl Otto Ellefsen	leder
Professor Arne Eggen	medlem
Førsteamanuensis Margrethe Dobloug	medlem
Førsteamanuensis Nina Bjørnstad	vara
Professor Knut Hjeltnes	vara
Biblioteksjef Sidsel Moum	medlem
Rådgiver Sigrunn E. Bæren	vara
Student Torbjørn Tryti	medlem
Student Veronica Rode	medlem
Ekspedisjonssjef Ann Elin Bratset	medlem (eksternt oppnevnt)
Adm.direktør Asbjørn Eskild	medlem (eksternt oppnevnt)
Adm.dir. Jan Stavik	medlem (eksternt oppnevnt)
Avd.direktør Inger Aarvig	medlem (eksternt oppnevnt)
Siv.ark MNAL Tarald Lundevall	vara (eksternt oppnevnt)
Direktør Ellen de Vibe	vara (eksternt oppnevnt)
Siv.ark. MNAL Gudmund Stokke	vara (eksternt oppnevnt)
Industridesigner Sigrid Eckhoff	vara (eksternt oppnevnt)

Fra 01.08.2005:

Direktør Inger Aarvig	leder
Instituttleder Petter T. Moshus	medlem
Universitetslektor Steinar Killi	medlem
Professor Bente Kleven	medlem
Professor Thomas Thiis-Evensen	vara
Førsteamanuensis Nina Bjørnstad	vara
Førsteamanuensis Jonny Aspen	vara
Stipendiat Hilde Haslum	medlem
Prosjektmedarbeider Rolf Gerstlauer	vara
Seniorrådgiver Inger Lise Syversen	medlem
Avdelingsleder Berit Skjærvold	vara
Student Harald K. Foss	medlem
Student Johan C. Høgåsen-Hallesby	medlem
Rektor Peter Krarup Kjær	medlem (eksternt oppnevnt)
Siv.ark. MNAL Tarald Lundevall	medlem (eksternt oppnevnt)
Seniorrådgiver Anniken Thue	medlem (eksternt oppnevnt)
Direktør Ellen de Vibe	vara (eksternt oppnevnt)
Konserndir. Per Arild Garnåsjordet	vara (eksternt oppnevnt)
Daglig leder, siv.ark. MNAL Netten Østberg	vara (eksternt oppnevnt)

II. ÅRSREGNSKAP

Resultat			
(Beløp i NOK 1000)	Note	2005	2004
Tilskudd fra UFD og andre departement	1	87 883	83 414
Tilskudd fra NFR	1	221	838
Inntekt fra oppdragsvirksomhet	1	1 589	4 382
Salg av eiendom, utstyr og lignende		0	0
Andre inntekter	1	1 272	1 991
Sum driftsinntekt		<u>90 965</u>	<u>90 625</u>
Lønnskostnader	2	-50 823	-49 417
Investeringer og vedlikehold	3	-1 887	-1 923
Andre driftskostnader	4, 9	-40 067	-39 015
Sum driftskostnad		<u>-92 777</u>	<u>-90 355</u>
Driftsresultat før avregning bevilgningsfinansiert virksomhet		<u>-1 812</u>	<u>270</u>
Netto avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	15	<u>840</u>	<u>29</u>
Driftsresultat etter avregning bevilgningsfinansiert virksomhet		<u>-972</u>	<u>299</u>
Netto finansinntekt/(-kostnad)	5, 12	<u>-95</u>	<u>0</u>
Ordinært resultat		<u>-1 067</u>	<u>299</u>
Ekstraordinær inntekt		0	0
Ekstraordinær kostnad		0	0
Sum ekstraordinære poster		<u>0</u>	<u>0</u>
Årsresultat		<u><u>-1 067</u></u>	<u><u>299</u></u>
Underskudd bevilgningsfinansiert virksomhet belastet:			
Virksomhetskaptal ved enhetene			
Annen virksomhetskaptal			
Resultat fra ekstern finansiert virksomhet		<u>-1 067</u>	<u>299</u>
Disponering av fra resultat ekstern finansiert virksomhet			
Til virksomhetskaptal ved enhetene		0	-299
Til annen virksomhetskaptal	17	<u>1 067</u>	<u>0</u>
Sum fordelt		<u><u>1 067</u></u>	<u><u>-299</u></u>

Balanse

EIENDELER	Note	2005	2004
Aksjer	7	0	100
Beholdninger		0	0
Kundefordringer	9	478	2 194
Prosjektfordringer	10	155	3 330
Andre fordringer	11	216	210
Bankinnskudd, kontanter og lignende	12	10 594	5 833
SUM EIENDELER		11 443	11 667
VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD			
Virksomhetskapital (fra eksternt finansiert virksomhet)			
Bundet virksomhetskapital	18	0	-100
Virksomhetskapital ved enhetene		0	0
Annen virksomhetskapital	17	768	-199
Sum virksomhetskapital		768	-299
AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSE			
		73	-767
Avsatt andel av tilskudd til bevilningsfinansiert virksomhet	15	73	-767
GJELD			
Aksjer	7	0	0
Leverandørgjeld		-2 908	-292
Skyldige skattetrekk		-1 969	-2 040
Andre skyldige offentlige trekk		-358	-1 192
Skyldige offentlige avgifter	13	-1 398	-1 889
Avsatte feriepenger		-3 873	-3 681
Prosjektgjeld	10	-757	-1 208
Annen kortsiktig gjeld	14	-1 021	-299
Sum gjeld		-12 284	-10 601
SUM VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD		-11 443	-11 667

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

	2005	2004
Årets tilskudd fra UFD	87 883	83 414
Årets tilskudd fra andre departement og statlige etater	0	0
Årets tilskudd fra UFD, andre departement og statlig etater	87 883	83 414
<hr/>		
Årets tilskudd fra NFR	221	838
<hr/>		
<i>Inntekt fra eksternt finansiert virksomhet (EFV):</i>		
Statlige etater	0	354
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0
Organisasjoner	0	1 429
Næringsliv/privat	0	0
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	0	0
EU tilskudd/tildelinger til undervisning og annet	0	0
Stiftelser	0	0
Andre	1 589	2 599
Sum inntekt fra eksternt finansiert virksomhet (EFV)	1 589	4 382
<hr/>		
<i>Salg av eiendom, utstyr og lignende</i>		
Salg av eiendom		
Salg av utstyr		
Salg av andre driftsmidler		
Sum salg av eiendom, utstyr og lignende	0	0
<hr/>		
<i>Andre inntekter:</i>		
Salg av kopikort, avg.pl.	150	0
Leieinntekter utstyr/mask.	79	121
Leieinntekter fast eiendom	25	38
Salg av kompendier / bøker	28	9
Kopieringsinntekter	4	0
Studieavgifter	165	0
Diverse inntekter utenom	47	0
Tilfeldig utleie	3	3
Erstatning bøker / video	0	25
Refusjon av lønn	159	11
Purregebyr	0	2
Andre driftsinntekter	44	2
Øvrige andre inntekter	568	1 780
Sum andre inntekter	1 272	1 991
Sum driftsinntekt	90 965	90 625

Note 2 Lønnskostnader, antall ansatte mm.

Lønnskostnader	2005	2004
Lønninger	-36 099	-35 468
Feriepenger	-4 368	-4 207
Arbeidsgiveravgift	-6 156	-6 048
Pensjonskostnader	-4 291	-4 135
Sykepenger og andre refusjoner	439	710
Andre ytelser	-348	-268
Sum lønnskostnader	-50 823	-49 416
Gjennomsnittlig antall årsverk i løpet av regnskapsåret	<u>90</u>	<u>89</u>

Note 3 Investeringer og påkostninger av driftsmidler

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger til:	2005	2004
Eiendom og bygg (benyttes kun av de som eier egne bygg)		
Teknisk data og undervisningsutstyr	-1 508	-1 184
Anleggsmaskiner og transportmidler	-108	-151
Kontormaskiner og annet inventar	-271	-588
Sum investeringer og påkostninger av driftsmidler	-1 887	-1 923

Note 4 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader består av:	2005	2004
Husleie	-16 450	-17 582
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	-579
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	-320	-4 879
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	-5 244	-411
Mindre utstyrsanskaffelser	-169	-167
Konsulenter og andre kjøp av fremmedytelser	-5 131	-1 202
Reiser og diett	-3 307	-3 498
Kostnader til tele og data (ikke utstyrsanskaffelser)	-3 188	-1 709
Andre kontorkostnader	-3 053	-5 226
Øvrige driftskostnader	-3 205	-3 762
Sum andre driftskostnader	-40 067	-39 015

Note 5 Netto finansinntekt/(-kostnad)

	2005	2004
Finansinntekter		
Renteinntekter		
Mottatt utbytte fra egenfinansierte aksjer		
Annen finansinntekt (agio)	7	
Sum finansinntekter	7	0
Finanskostnader		
Rentekostnad		
Nedskrivning egenfinansierte aksjer	-100	
Annen finanskostnad	-2	
Sum finanskostnader	-102	0

Note 7 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel	Brutto balanseført verdi
<i>Aksjer inkludert i statens kapitalregnskap</i>				
		0 %	0	0
<i>Aksjer finansiert ved virksomhetskapital EFV</i>				
Berkano As		100 %	100	0
Brutto balanseført verdi 31.12.				0

Note 9 Kundefordringer

	2005	2004
Kundefordringer til pålydende	815	394
Avsatt til latent tap	-337	-200
Sum kundefordringer	478	194

Kostnadsført tap utgjør	<u>1080</u>	<u>0</u>
-------------------------	-------------	----------

Aldersfordeling kundefordringer:

Antall dager	Ikke forfalt	1- 30	31- 60	61- 90	91- 180	181- 360	> 360	Sum
2005	433	19	0	142	7	47	167	815
2004	1527				867			2394

Note 10 Prosjektfordringer/-gjeld

	2005	2004
Påløpt, ikke fakturert inntekt aktive prosjekter	155	3 329
Forskuddsfakturert inntekt aktive prosjekter	-757	-1 208
Netto prosjektfordring/(-gjeld)	-602	2 121

Note 11 Andre fordringer

	2005	2004
Fordringer på ansatte:		
Reise- og ekskursjonsforskudd	30	18
Personallån	77	161
Andre fordringer på ansatte	109	31
Sum fordringer på ansatte	216	210
Periodiseringer:		
Påløpt, ikke fakturert/mottatt andre inntekter*		
Forskuddsbetalte kostnader*		
Andre periodiseringer*		
Sum periodiseringer	0	0
Depositem		
Øvrige fordringer**		
Sum andre fordringer	216	210

Note 12 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	2005	2004
Innskudd statens konsernkonto (ikke rentebærende)	10 678	5 833
Andre bankinnskudd og interimskonti	-85	
Håndkasser og andre kontantbeholdninger	1	1
Sum bankinnskudd og kontanter	10 594	5 834
Bundne bankinnskudd:		
Garantier		
Andre bundne innskudd		
Sum bundne bankinnskudd*	0	0

Note 13 Skyldige offentlige avgifter

	2005	2004
Skyldig merverdiavgift	244	-272
Skyldige arbeidsgiveravgift	-1 641	-1 617
Andre offentlige avgifter		
Sum skyldige offentlige avgifter	-1 397	-1 889

Note 14 Annen kortsiktig gjeld

	2005	2004
Gjeld til ansatte:		
Reiseregninger		
Utlegg		
Annen gjeld til ansatte	11	-17
Sum gjeld til ansatte	11	-17
Periodiseringer:		
Mottatt/forskuddsfakturert andre inntekter*		
Periodiserte påløpte lønnskostnader	-1 031	-282
Andre periodiseringer*		
Sum periodiseringer	-1 031	-282
Øvrige kortsiktig gjeld**		
Sum annen kortsiktig gjeld	-1 020	-299

Note 15 Netto avregning bevilningsfinansiert virksomhet

	2005	2004	Endring
<i>NFR</i>			
NFR prosjekt 144582/S20 Byens fysiske transformasjon	382	1 106	724
NFR prosjekt 140324/V20 Moderne monumenter	0	154	154
NFR prosjekt 140386/540 Den eldre barokken i Norge	0	88	88
NFR prosjekt 162290/I40 Implenmentering av innovativ PU-metodikk	0	0	0
NFR prosjekt 173686/I50 Rapid Prototyping teknologi	147	0	-147
Sum NFR	529	1 348	819
<i>Andre disponeringer</i>			
Strategiske forskningsmidler	-230	0	230
BFV - prosjekter	-1 012	0	1 012
Sum andre disponeringer	-1 242	0	1 242
<i>Udisponerte midler ved enhetene</i>	0	0	0
<i>Udisponerte midler ved styret</i>	786	-2 115	-2 901
Sum avsatt andel av tilskudd til bevilningsfinansiert virksomhet	73	-767	-840

Note 17 Annen virksomhetskapi tal

Annen virksomhetskapi tal 01.01	-199
Overført fra virksomhetskapi tal ved enhetene	0
Underskudd bevilgningsfinansiert virksomhet belastet annen virksomhetskapi tal	0
Overført til/fra bunden virksomhetskapi tal ved investering i aksjer	-100
Overført fra årets resultat	1 067
Annen virksomhetskapi tal 31.12.	768

Note 18 Bunden virksomhetskapi tal

Bunden virksomhetskapi tal 01.01	100
<i>Overført fra:</i>	
virksomhetskapi tal ved enhetene	0
Annen virksomhetskapi tal	0
<i>Overført til:</i>	
Annen virksomhetskapi tal ved nedskrivning av aksjer/salg av aksjer	-100
Bunden virksomhetskapi tal 31.12	0
Bokført verdi balanseførte aksjer	0
Bokført verdi gjeld balanseført aksjer	0
Netto verdi balanseførte aksjer	0

IV. REVISJON

Revisjon av regnskapet for 2005 for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

I henhold til lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 er Riksrevisjonen revisor for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.

Ved avslutning av den årlige revisjonen utsteder Riksrevisjonen et avsluttende revisjonsbrev (beretning) som oppsummerer konklusjonene fra revisjonsarbeidet. Revisjonsbrevet blir først offentlig når Riksrevisjonen har rapportert om resultatene av revisjonen til Stortinget i oktober/november, jf. lov om Riksrevisjonen § 18.

Styret er orientert om resultatet av årets revisjon.